

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 72/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Milanom Vallom, Vajnorská 43, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžo 56/2016 z 3. júla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžo 56/2017 (správne má byť 4 Sžo 56/2016) z 3. júla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že sa žalobou z 19. novembra 2016 podanou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia Okresného úradu Trenčín č. k. OÚ-TN-OOP4-2015/009969-007/22/2015/Sla zo 16. apríla 2015. V žalobe sťažovateľka uviedla, že 18. novembra 2012 prevzala na pošte rozhodnutie Obvodného úradu Prievidza, ktorým bola uznaná vinnou zo spáchania priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Krajský súd uznesením č. k. 11 S 98/2015-27 z 5. apríla 2016 zastavil konanie o žalobe sťažovateľky z dôvodu, že žaloba bola podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu.

Proti uzneseniu prvostupňového súdu podala sťažovateľka odvolanie. Najvyšší súd ako odvolací súd uznesením sp. zn. 4 Sžo 56/2017 z 3. júla 2017, potvrdil uznesenie prvostupňového súdu a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sťažovateľka podala žalobu na poštovú prepravu 19. novembra 2015. Z administratívneho spisu vyplynulo, že upovedomenie, proti ktorému žaloba smerovala, bolo sťažovateľke doručené 27. apríla 2015. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd zastával názor, že konanie o žalobe bolo potrebné zastaviť pre oneskorené podanie žaloby.

Sťažovateľka namieta, že jej «... *nie je zrejmé, z akého dôvodu bola v Rozhodnutí o priestupku poučená o možnosti podať odvolanie a tiež o tom, že je možné domáhať sa súdneho preskúmania právoplatného rozhodnutia správneho orgánu, avšak potom, ako podala podnet na preskúmanie Rozhodnutia o priestupku mimo odvolacieho konania, nebolo vydané žiadne rozhodnutie, ale bolo jej len doručené upovedomenie bez akéhokoľvek poučenia. Skutočnosťou, či a prečo je možné vybaviť jej podnet iba korešpondenciou bez náležitostí rozhodnutia správneho orgánu a bez poučenia, sa prvostupňový súd a ani odvolací súd v Napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberali. V*

prípade, ak súdy mali za to, že na plynutie lehoty na podanie žaloby o preskúmanie Upovedomenia nemalo vplyv, že Upovedomenie neobsahuje poučenie, mali sťažovateľke jasným a zrozumiteľným spôsobom v rámci odôvodnenia svojich rozhodnutí uviesť, z akého dôvodu majú takýto právny názor.

... Odvolací súd rozhodol Napadnutým rozhodnutím, pričom toto odôvodnil iba poskytnutím všeobecného teoretického výkladu. Odvolací súd sa opomenul vyjadriť ku konkrétnym okolnostiam prípadu, teda akým spôsobom je potrebné prihliadať na žalobu o preskúmanie postupu a rozhodnutia orgánu verejnej správy, ak účastník nebol riadne poučený o možnosti podania žaloby.

... Sťažovateľka tiež namieta, že žiaden zo súdov sa nezaoberal zákonnosťou postupu orgánov verejnej správy, ktoré odmietli preskúmať jej odvolanie proti Rozhodnutiu o priestupku a bez skúmania zákonnosti spôsobu doručovania Rozhodnutia o priestupku ustálili, že nastala fikcia doručenia a odvolanie sťažovateľka podala oneskorene. Ako vyplynulo z popisu skutkového stavu, Rozhodnutie o priestupku malo byť sťažovateľke doručované dňa 30. 10. 2012 a opakovane dňa 31. 10. 2012, pričom následne mala byť zásielka uložená na pošte. Sťažovateľka si zásielku prevzala dňa 18. 11. 2012 a dňa 02. 12. 2012, t.j. 15 dní odo dňa doručenia Rozhodnutia o priestupku podala odvolanie. Uvedené odvolanie bolo posúdené ako oneskorené, nakoľko po uplynutí 3-dňovej lehoty na prevzatie uloženej zásielky na pošte, t.j. dňa 05. 11. 2012 mala nastať fikcia doručenia v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku účinného v rozhodujúcom čase.

... Sťažovateľka namieta, že v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku účinného v rozhodujúcom čase platilo: „Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel“.».

Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne, pretože poskytuje iba všeobecný teoretický výklad a vôbec nezohľadňuje konkrétne skutkové

okolnosti prípadu. Napadnuté uznesenie je teda fakticky len formulárom, ktorým sa potvrdzuje uznesenie o zastavení konania, bez špecifického skúmania okolností prípadu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 03. 07. 2017, sp. zn. 4Sžo/56/2017 porušil právo sťažovateľky domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 03. 07. 2017, sp. zn. 4Sžo/56/2017 sa zrušuje v celom rozsahu a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.“

Navrhla tiež, aby o trovách konania pred ústavným súdom rozhodol ústavný súd samostatným uznesením.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti môže ísť vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľky zaručených ústavou, listinou a práva zaručeného dohovorom napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

«... Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením č. k. 11 S/98/2015-27 zo dňa 05. 04. 2016 zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného a žiadnemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania, v zmysle § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) keďže žalobkyňa podala žalobu oneskorene.

... Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že krajský súd z podkladov pripojených v administratívnom spise zistil, že žalobou napadnuté upovedomenie bolo žalobkyňi doručené dňa 27. 04. 2015. Predmetnú žalobu podala žalobkyňa na poštovú prepravu dňa 19. 11. 2015 a Krajskému súdu v Trenčíne bola doručená dňa 23. 11. 2015. Posledným dňom lehoty na podanie správnej žaloby bol deň 29. 06. 2015, ktorý pripadol na pondelok. Žalobkyňa teda podala žalobu proti rozhodnutiu žalovaného až po uplynutí dvojmesačnej zákonom stanovenej lehoty.

... Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie podané na pošte dňa 28. 05. 2016 doplnené dňa 30. 05. 2016.

... Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril...

... Podľa § 250b ods. 1 O. s. p. žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť...

... V preskúmvanej veci žalobkyňa podala predmetnú žalobu na poštové doručenie dňa 19. 11. 2015, pričom Krajskému súdu v Trenčíne bola doručená dňa 23. 11. 2015. Krajský súd následne uznesením č. k. 11S/98/2015-4 vyzval žalobkyňu, aby svoju žalobu doplnila, k čomu došlo podaním žalobkyne z dňa 23. 01. 2016, doručené krajskému súdu dňa 27. 01. 2016.

... Zo spisu krajského súdu, ako aj predložených administratívnych spisov nesporne vyplýva, že žalobou napadnuté upovedomenie Okresného úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov č. OU-TN-OOP4-2015/009969-007/22/2015/Sla zo dňa 16. 04. 2015 žalobkyňa prevzala dňa 27.04.2015.

... Pretože žalobkyňa v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote, ktorá jej uplynula dňa 29. 06. 2015, žalobu nepodala, krajský súd vecne správne v súlade s § 250d ods. 3 O. s. p. pre oneskorené podanie žaloby konanie zastavil. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolaciemu, preto neostalo iné ako podľa 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. a § 219 ods. 1 O. s. p. uznesenie krajského súdu potvrdiť.»

Sťažovateľka v sťažnosti ústavnému súdu namieta, že najvyšší súd napadnuté uznesenie „odôvodnil iba poskytnutím všeobecného teoretického výkladu“. Odvolací súd sa podľa nej „opomenul vyjadriť ku konkrétnym okolnostiam prípadu, teda akým spôsobom je potrebné prihliadať na žalobu o preskúmanie postupu a rozhodnutia orgánu verejnej správy, ak účastník nebol riadne poučený n možnosti podania žaloby“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry ústavného súdu k porušeniu práva na súdnu ochranu dochádza vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98, II. ÚS 81/01). Najvyšší súd sa sťažovateľkiným odvolaním zaoberal a rozhodol o ňom. Týmto spôsobom teda nemohlo dôjsť k zásahu do sťažovateľkou označených práv.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu, ale len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 322/2016).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a dospel k záveru, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a ústavne konformne interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

K námietke sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia ústavný súd uvádza, že do základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo procesnej strany dožadovať sa navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie. To však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku

z 9. 12. 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie (m. m. II. ÚS 771/2015, III. ÚS 171/2016).

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, sama osebe nemôže viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. IV. ÚS 35/02).

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné, ktoré nie je v rozpore s účelom a zmyslom dotknutej právnej úpravy, a spôsob, akým v tejto veci najvyšší súd rozhodol, nemožno považovať ani za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený a ako taký odporujúci základným právam zaručeným v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím a postupom najvyššieho súdu a sťažovateľkou namietaným porušením jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by signalizovala, že k ich porušeniu reálne mohlo dôjsť, jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2018